

Deželni zbor kranjski.

VII. seja dne 11. aprila.

V tej seji se je najprej odobrilo poglavje „Občila“ v letnem poročilu dežel. odbora. Poročal je o njem poslanec Jelovšek. Deželne ceste so skupaj 568 3 km dolge.

Pri tem poročilu se je vnela daljša razprava. Poslanec Lenarčič je pojasnil, kako je vsled tarifov južne železnice postala kranjski mlinski industriji nemogoča konkurenca, tako, da jej preti propast. Nasvetoval je naslednjo resolucijo:

Deželnemu odboru se naroča: 1.) Da si poskrbi potrebne podatke, nanašajoče se na škodljivo sestavo tarifov, kateri uničujejo Kranjsko, zlasti mlinsko in lesno industrijo, dalje one, katere bi bilo priporočati za vpekljavo na avstrijskih državnih železnicah in po Donavi navzgor od Požuna proti Lincu v svrhu omogočenja konkurence kranjskih mlinov z ogerskimi vsaj potom tostranskih izvoznih mest ter parobrodskih tarifov za inozemstvo v primeri z ogerskimi parobrodskimi odnosi; 2.) Da se na podlagi teh podatkov obrne do c. kr. železniškega in trgovinskega ministrstva s prošnjo, da oni prej ko prej potrebno ukreneta, da se obvaruje s tem kranjska in z njo tolitvanska mlinska industrija gotovega propada.

Poslanec dr. Majaron je pojasnil, kako silno obdavčena je kranjska industrija, poslanec Kušar je pritrdil Lenarčičevim izvajanjem, opozarjajoč, da pride moka iz Pešte čez Reko ceneje na Rakek, kakor iz Ljubljane, poslanec Luckmann pa je kazal na okolnost, vsled katere je podvezan naš eksport, to je na dogovor, vsled katerega se ogerskim ladjam ni treba vstavljati v Trstu, dasi se jim je prepustil ves zapad, kamor gre naša moka. Poslanec vitez Langer je ostro grajal razmere, ki vladajo na južni železnici glede osebnega prometa.

Zbornica je odobrila poročilo in sprejela Lenarčičevo interpelacijo.

Računski sklep kmetijske šole na Grmu se je po poročilu posl. vitez Langerja odobril.

O podpori za vodovod v Postojni je poročal poslanec dr. Majaron. Sklenilo se je dovoliti k stroškom, ki so preračunjeni na 144.000 K, 20 %, to je 28.800 K, ako prevzame država 50 %.

Po poročilu poslanca Hribarja se je dovolilo „Dramatičnemu društvu“ 12.000 K podpore, „Theaterverein“ pa 12.000 K. Isti poročevalec je poročal tudi o računskem sklepu gledališkega zaklada in o proračunu, ki sta bila po daljši debati oba odobrena.

V debati je poslanec dr. Tavčar ostro grajal gledališko cenzuro, ki zatira slovensko gledališče. Deželni predsednik je cenzuro zagovarjal, a dr. Tavčar in Hribar sta ga odločno zavrnila.

Politični pregled.

Državni zbor se skliče na dan 8. maja, poglavitno vsled tega, ker je voliti novo kvotno deputacijo. Zborovanje

bo najbrž zgolj formalno, dasi poročajo oficijozni listi, da hoče vlada takoj v prvi seji predložiti državnemu zboru načrt zakona o uredbi notranjega in zunanjega uradnega jezika pri deželnoknežjih oblastvih na Češkem in na Moravskem. Ta načrt se seveda odkaže posebnemu odseku in bo tam bržčas pokopan. Z drugimi deli zbornica najbrž ne bo preobložena, zlasti ker se snideta že 12. maja delegaciji, ki boleta letos zborovali v Budimpešti.

Deželni zbori so zdaj mej veliko nočjo imeli svoje počitnice in so šele te dni zopet začeli svoja dela. Doslej je v ospredju vse javne diskusije še vedno predlog, ki ga je v češkem deželnem zboru staval poslanec Šamanek, da naj se v čeških srednjih šolah uvede ruščina kot obligatni učni predmet. Nemci izkoriščajo ta predlog v to, da sumničijo Slovane

Važne češke izjave. — V očigled sklicanju državnega zbora sta dva vplivna člana mladočeškega kluba, bivši finančni minister dr. Kaizl in bivši prvi podpredsednik poslanske zbornice dr. Kramář imela volilne shode, na katerih sta naznanila, da bodo Čehi z vso brezobzirnostjo nadaljevali obstrukcijo in preprečili sprejetje vsake predloge, dokler se jim ne da zadoščenje za razveljavljenje jezikovnih naredb, dokler se zopet ne uvede češki notranji jezik v vseh uradih. S tem so pokopana vsa upanja vlade, da se jej posreči zagotoviti mirno zborovanje državnega zbora. Kramář je naravnost povedal, da bodo Čehi tudi železniške predloge glede druge zveze s Trstom obstruirala, rekši, da stvar itak več ne izgine s površja.

Wolf in Prade. — Mej tema dvema nemškima prvaka je prišlo do ostrega razpora. Prade bi bil skoraj postal minister in je zdaj prvi podpredsednik poslanske zbornice ter dober prijatelj Körberjevega ministrstva. Wolf ga je radi tega ostro napadel, na kar je Prade tudi jako ostro odgovoril in Wolfu čital poštene levite. S tem se je mej nemškimi radikali in mej nemškimi liberalci zopet vnel hud boj. Wolf se trudi na vse načine, da bi nemške nacionalce izpodrinil, ker so povse vladni postali. Njegova parola je: Ausräuchern.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji — Deželni glavar dalmatinski Bulat, je izdal te dni jako podučno brošuro. V njej je pojasnil zgodovino jezikovnega vprašanja v Dalmaciji in zahteval, naj se pri vnanjem uradovanju zagotovi popolna ravnopravnost, pri notranjem uradovanju pa naj se rabi hrvaščina.

Cesarjevo potovanje v Berlin. — Naš cesar potuje prve dni meseca majnika v Berlin na obisk nemškega cesarja. Smoter potovanja je menda proglašenje nemškega prestolonaslednika, ki je dopolnil svoje 18 leto, polnoletnim. Spremljal bo cesarja vnanji minister grof Goluchowski. Ako ima to potovanje tudi kako politično svrhu, se ne ve, vendar, kakor je že navada ob takih prilikah, se razlaga v tem smislu po časopisih. Nekateri listi trdijo, da obisk našega cesarja v pruski stolici hoče še bolj utrditi trozvevo in izpodnesti upanje onim krogom, ki se nadejajo, da Avstriji toliko nevarna trozveza že enkrat ide rakom žvižgat. Morda pa vendar ne bo tako hudo.

Srbija. — Za vladajoče srbske razmere je jako značilno to, da je kralj Aleksander te dni pomilostil nad 250 kaznjencev, samih roparjev, tatov in požigalcev, da pa ni pomilostil ne jednega tistih, po krivici obsojenih srbskih rodoljubov, ki so razkralju Milanu na potu. Milan bi bil moral že davno odnesti pete, da ga ne drže gotovi politični krogi v Budimpešti in na Dunaju. To se vidi iz tega, da ruski car še njegovega imena neče več slišati. Ko je nedavno tega neki ruski minister carju poročal o balkanskih zadevah, je car jezno vdaril ob mizo in rekel: Tega imena ne maram več slišati, zapomnite si to.

Nemčija. — Začetkom meseca maja se snide zopet nemški državni zbor. Vlada mu predloži zopet načrte o pomnožitvi vojne mornarice. Brez dvoma se bodo tudi sedaj zaradi